

Styrdokument

Fastställt: Kommunfullmäktige, 2021-04-29, § 51

Gäller för: Samtliga nämnder

Dokumentansvarig: Lokalstrateg

Dnr: KS2018/139

Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030

Sammanfattning.....	4
INLEDNING.....	5
1. Befolkningsprognoser.....	6
1.1 Mål och uppföljning.....	6
1.2 Roller och ansvar	6
2 Organisation samordning av lokaler.....	6
2.1 Inriktningsmål verksamhetslokaler	7
3 Lokaler	8
3.1 Befolkningsprognosens roll i planeringen	8
3.2 Lokalbestånd	8
3.3 Kapacitet lokaler.....	8
3.4 Ansvarsfördelning.....	9
4. Lokalresursplan processer	9
4.1 Verkställighet.....	10
4.2 Akut lokalbehov.....	11
5 Utbildningsnämnden	12
5.1 Förskolor.....	12
5.2 Skolor	12
5.3 Grundsärskola.....	13
5.4 Gymnasieskola.....	13
5.3 Kultur fritid	13
6 Socialnämnden	14
6.1 Boendeformer för äldre	15
6.2 Boende för personer med funktionsnedsättning.....	15
6.3 Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning	16
6.4 Korttidsvistelse för personer med funktionsnedsättning	16
6.5 Hem för vård eller boende, korttidsboende	16
6.6 Boendeformer som inte ingår i kommunens lokalresursplanering.....	16
6.7 Ungdomsverksamhet	16
6.8 Verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen	17
7 Samhällsbyggnadsnämnden	17
7.1 Administrativa lokaler	17
7.3 Yttre verksamhetsservice, teknisk och intern service	17
8 Ledning, administration och utveckling	18
9 SÄRF.....	18
10 Tillfälliga lösningar, begränsat av tillfälligt bygglov max 10-15 år.....	18

Förteckning Bilagor

- 1 Tabeller befolkningsprognos
- 2 Kommunens verksamhetslokaler
- 3 Utbildningsnämnden allmän beskrivning
- 4 Socialnämnden
- 5 Samhällsbyggnadsnämnden
- 6 Kommunstyrelsen
- 7 Lokalplanering sammanställning av nämndernas prioriterade behov 2021-2030
- 8 Processkarta för kommunalt byggande

Sammanfattning

Bollebygds kommun växer och behovet av kommunal service ökar. Det pågår ett stort arbete med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen vilket beräknas vara klart i slutet av 2021. Denna plan kommer att ha stor inverkan på hur Bollebygds framtida utveckling ser ut. Inom de närmaste tio åren kommer Bollebygds kommun att befinna sig i en utvecklingsfas där befolkningen förväntas öka med från ca 9 600 invånare 2021 till ca 12 550 invånare fram till år 2030. Befolkningsökningen kan göra det svårt att långsiktigt bedöma behovet av verksamhetslokaler.

Bollebygds kommun har utmaningar kring planering av verksamhetslokaler för det ökade behovet av kommunal service som medföljer en ökad befolkning. Lokalresursplanen visar vilka lokalbehov som kommer att finnas i framtiden, var det kommer att uppstå över- och underskott på lokaler och om lokalerna är ändamålsenliga på längre sikt.

Under 2021 omfattar kommunens totala lokalbestånd ca 41 500 kvm. Flertal av lokalbeståndet har uppnått teknisk livslängd (efter 40 år) då många är byggda mellan 60- och 80-talet. Detta innebär relativt omfattande åtgärder för att dels upprätthålla värdet på fastigheterna dels tillse att det finns ändamålsenliga lokaler som är anpassade efter dagens verksamhetsbehov. Det är av vikt att ha med i beräkning inför varje lokalinvestering hur det påverkar driftskostnad för den nämnd som det berör.

Antalet yngre barn mellan 1 och 5 år förväntas öka med ca 261 och antalet barn mellan 6 och 15 år förväntas öka med ca 290 fram till år 2030. Ökningen innebär att det saknas platser och verksamheten behöver byggas ut för att möta det utökade behovet. Framst gäller det förskola, grundskola och grundsärskola för Bollebygds tätort.

Västra Götaland regionen uppskattar att antalet 16-18-åringar kommer att öka i de flesta av Västra Götalands kommuner. Enligt befolkningsprognos för Bollebygds kommun beräknas denna åldersgrupp öka med omkring 120 ungdomar mellan åren 2021-2030. Bollebygds kommun har ingen egen gymnasieskola utan samverkar med andra kommuner i regionen.

Antalet äldre ökar och ett kommande behov av bostäder för äldre är identifierat då andelen äldre över 80 år förväntas öka med ca 330 fram till år 2030. Även nya bostäder för personer med funktionsnedsättning behövs under perioden.

Kultur- och fritidsanläggningar är viktiga mötesplatser för såväl unga som gamla och en ökande befolkning innebär ökad efterfrågan av detta utbud vilket bör finnas inrymt i planeringen.

Det råder brist på kontorsplatser och möteslokaler för samtliga nämnder i Bollebygds kommun. Samtidigt så utreds formerna för hur vi ska arbeta i framtiden, utredning kan komma att påverka redovisat behov av antal arbetsplatser men även hur arbetsplatserna bör vara utformade, dels för att arbeta lokaleffektivt men även för medverkan till att Bollebygds kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Vision "Bollebygd 2025" - kommunen där vi bor bra och lever länge

Bollebygd med drygt 9500 invånare är en attraktiv kommun. I Bollebygds kommun är människorna trygga, stolta, självständiga, men också mycket måna om gemenskapen. Entreprenörsandan är ett signum för den trevliga kommunen. Snabba och miljövänliga förbindelser till Göteborg, Borås, Landvetter flygplats och Göteborgs hamn gör Bollebygd till en plats nära världen.

INLEDNING

För att kunna möta Bollebygd kommuns tillväxt och ökat behov av kommunal service så är lokalresursplanering en viktig del. Syftet med lokalresursplaneringen är att få ett gemensamt grepp om de framtida lokalbehoven för kommunens verksamheter. Dels för att få en översikt över var det kommer att finnas överskott eller underskott på lokaler samt för att få underlag för en bedömning av vilka insatser som behövs för att lösa framtida lokalbehov. Lokalresursplanen beskriver även tillhörande processer samt ansvarsfördelning för en välfungerande lokalplanering. Befolkningsutvecklingen är den faktor som har störst betydelse för verksamheternas behov av lokaler. Andra faktorer som påverkar är valfrihet och utbud av service, verksamheternas organisering och arbetssätt samt lokalernas utformning

Det finns utmaningar för att anpassa verksamheterna till en ökande befolkning med resurser som är begränsade. Svårigheterna ligger i att med rimliga medel utan att försämra kvalitén ställa om, utöka eller minska lokaler i takt med att verksamheternas behov ändras. Det kräver en process som är tydlig, kommunicerbar och skapar utrymme till dialog. Samhällsplanering är en viktig förutsättning. Förstudier och lokaliseringsutredningar samt markförvärv är viktiga faktorer tidigt i planeringen. Tillgången på byggbar mark och antagna detaljplaner behövs för att ha möjligheten till att kunna ha olika alternativ när Bollebygds kommun planerar för att lösa olika lokalbehov.

Kommunens verksamheter har lokalbehov som förändras över tid. De behov olika målgrupper har förändras såväl beroende på demografin men även genom att regler och myndigheters tillämpning ändras. Exempelvis blir det fler äldre och med det följer på sikt ett ökat vårdbehov. Nämnderna har stora möjligheter genom samarbete att aktivt bidra med smarta lösningar. Många gånger handlar det om att skapa möjligheter för att korta ställtiden från önskemål till vad som kan vara realiserbart.

Lokalresursplanen revideras årligen och samordnas med kommunens fysiska planering utifrån ett helhetsperspektiv, sett till bostadsförsörjningsplan, verksamhetsplanering och investeringsplan. Vid konstaterat behov av lokaler som inte kan lösas med befintligt lokalbestånd så lyfts detta till lokalresursplanen där investeringsbehoven samlas och utgör underlag till investeringsbudget som lyfts med till den årliga budgetberedningen. I bilaga 7 finns sammanställningen och i den har en prioritering gjorts. Prioritering baseras bland annat av omfattning av behov, konsekvenser vid utebliven åtgärd, realiserbara tidsplaner kopplat till resurser, planlagd mark med mera.

Planen ska revideras årligen i samband med budgetprocessen och det innebär att projekt kan komma att flyttas mellan år om förutsättningar eller behov förändras.

1. Befolkningsprognoser

De senaste åren har prognoserna stämt relativt bra. När byggnationer försenas av olika anledningar dämpas befolkningsökningen. Utvecklingen av personer över 80 år påverkas i mindre grad av minskad byggnation och antalet personer över 80 år förväntas öka betydligt.

Behovet av äldreomsorg kommer att förändras och 2030 förväntas Bollebygds kommun att ha ca 320 fler invånare som är över 80 år. De befolkningsprognoser som presenteras i detta lokalprogram bygger på 2021 års gällande byggnationer, detaljplaner och de detaljplaner som man beräknar att anta från 2021 till 2030.

Befolkningsutvecklingen under perioden 2020-2030

Under prognosperioden 2019-2030 kommer folkmängden i Bollebygds kommun att öka med 3 055 invånare, från 9 495 till 12 550 personer. Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt 254 personer per år och födelsenettot 24 personer per år. Totalt ger detta en förändring med 278 personer per år. Antalet barn som föds förväntas vara 114 per år i genomsnitt under prognosperioden medan antalet avlidna skattas till 90 personer. Detta medför en befolkningsförändring med 24 personer per år.

1.1 Mål och uppföljning

Syftet med lokalresursplaneringen är att få ett gemensamt grepp om de framtida lokalbehoven för kommunens verksamheter. Dels för att få en översikt över var det kommer att finnas överskott eller underskott på lokaler samt för att få underlag för en bedömning av vilka insatser som behövs för att lösa framtida lokalbehov. Lokalresursplanen beskriver även tillhörande processer samt ansvarsfördelning för en välfungerande lokalplanering.

1.2 Roller och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande kommungemensamma ansvaret för att styra och samordna kommunens försörjning och användning av fastigheter och lokaler.

Samhällsbyggnadsnämnden är fastighetsägare. I uppdraget ingår fysisk planering, hantera mark- och exploateringsverksamhet, anskaffa eller avveckla lokaler inom ram samt vara myndighet för plan-, bygg och bostadsanpassningsfrågor. Kommunens kart- och mätverksamhet ingår också.

Fastighetsenheten ansvarar för lokalförsörjning och projekt vid om-, ny- eller tillbyggnad, förvaltar kommunens fastigheter, upplåter lokaler åt kommunens verksamheter och svarar för den operativa lokalresursplaneringen i samverkan med nyttjande verksamheter.

Alla nämnder med lokalnyttjande verksamheter ansvarar för att redovisa sina lokalbehov. Nyttjande verksamheter ska delta aktivt i kommunens lokalresursplanering, söka möjligheter att effektivisera lokalanvändningen och medverka till att utrymmen kan avvecklas eller frigöras för annan användning.

2 Organisation samordning av lokaler

I Bollebygds kommun finns en förvaltningsövergripande lokalgrupp med representanter från varje förvaltning som under lokalstrategens ansvar har till uppgift att kontinuerligt följa upp kommunens behov av verksamhetslokaler. Medlemmarna i gruppen ska fortlöpande hålla sig informerade om respektive facknämnds behov av lokaler bland annat sett till befolkningsutveckling, samlad statistik och erfarenhet av utfall över tid. Facknämnderna analyserar samt beskriver behovet av verksamhetslokaler inför revidering av lokalresursplan eller när det råder akut behov.

2.1 Inriktningssmål verksamhetslokaler

Bollebygds kommun ska genom samverkan tillhandahålla ändamålsenliga och resurseffektiva verksamhetslokaler samt upprätthålla en balans mellan lokalbehov och det tillgängliga lokalbeståndet i form av egna och inhyrda lokaler. Med lokal avses byggnad eller del av byggnad där verksamhet bedrivs.

Bollebygds kommun ska i huvudsak äga de fastigheter som långsiktigt behövs för kärnverksamheterna, under förutsättning att det är mest ekonomiskt fördelaktigt. Det kan också ha betydelse att äga om en fastighet har ett kulturhistoriskt värde, strategiskt läge eller liknande. Undantag kan göras för fastigheter där det finns särskilda skäl för Bollebygds kommun att hyra.

Fastigheter, lokaler och andra resurser som ägs eller disponeras av Bollebygds kommun är gemensamma resurser. Vid förändringar i innehav eller användning ska kommunnyttan sättas före intresset hos enskild verksamhet. Det åligger samtliga verksamheter att bidra till en effektiv lokalanvändning och medverka till att utrymmen kan frigöras för annan användning eller avveckling.

Investeringar

Beslut om investeringsplan inom fastighetsområdet fattas av kommunfullmäktige i samband med att budgeten fastställs. Efter genomfört investeringsprojekt ska projektet redovisas i Bollebygds kommun delårsrapport samt årsbokslut.

Avveckling

Fastigheter, lokaler och bostäder som inte behövs långsiktigt för Bollebygds kommuns verksamheter ska avvecklas, undantag kan till exempel vara om fastigheten har ett kulturhistoriskt värde.

Internhyra

Varje verksamhet inom Bollebygds kommun ansvarar för verksamheten som bedrivs i lokalen och betalar för sin lokalanvändning via internhyra. Internhyrorna ska vara självkostnadsbaserade och utformade så att hyresgrundande kostnader kan särskiljas. Fastighetsenheten svarar med stöd av ekonomiavdelningen för beräkning av lokalkostnaderna.

3 Lokaler

Lokalresursplan (LRP) löpande arbete, Årshjulet

3.1 Befolkningsprognosens roll i planeringen

De finansiella förutsättningarna för landets kommuner påverkas i hög grad av hur invånarantalet och ålderssammansättningen förändras. Folkmängdsutvecklingen har en stor påverkan på kommunernas näringsliv när det gäller uthyrning av lokaler och bostäder, handel och service samt inte minst för kommunernas skatteintäkter. Den statliga utjämningen av inkomst- och kostnadsskillnader mellan kommunerna bygger också den på uppgifter om befolkningen. I kostnadsutjämningen relateras bidrag eller avdrag för strukturella kostnadsskillnader i vissa fall till antalet invånare i olika åldersgrupper och i andra fall generellt till hela befolkningen. När kommunerna fördelar ekonomiska resurser till sina olika verksamheter och vid uppföljningen av dessa används därför befolkningsprognosen som en viktig utgångspunkt. Befolkningsprognoser se Bilaga (1)

3.2 Lokalbestånd

2021 består Bollebygds kommun totala fastighetsbestånd av ca 41500 kvm. Utöver det hyrs lokaler externt för kontor till en yta om ca 3 000 kvm.

Största andelen av lokalerna nyttjas av skola och förskola samt funktionsnedsättning. Övriga lokalytor innefattar lokaler för kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Förteckning lokaler se bilaga (2)

3.3 Kapacitet lokaler

Kapacitetsbedömning av Bollebygds kommuns skolor gjordes under 2019. Lokalerna studerades utifrån ytor, funktion och samband som ställs i relation till antalet elever. Syftet med en kapacitetsutredning är att utreda lokalernas nuvarande kapacitet samt att kunna använda det som underlag för framtida planering av skollokaler.

3.4 Ansvarsfördelning

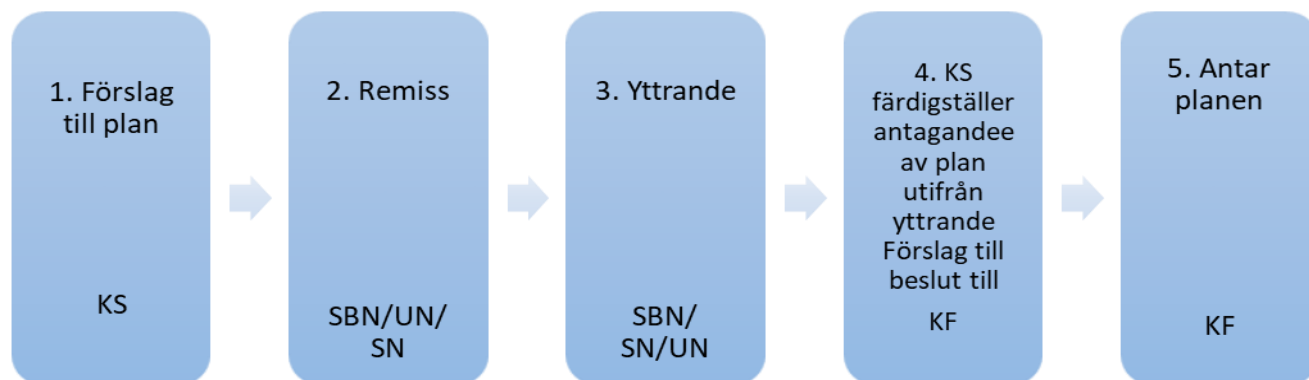
Behovsanalys

	KS	SBN	UN	SN
Beskriva behovet	X	X	X	X
Sammanställning lokalresursplan	X			
Lokalförsörjning utifrån beskrivet behov		X		
Bostadsförsörjning	X			

Nämnderna beskriver behovet av ny- eller ombyggnation. Analys av behov ska vara kopplad till varje fastighet/enhet/verksamhet och bygga på underlag utifrån statistik och/eller befolkningsprognos.

4. Lokalresursplan processer

Nedan fastställd process illustrerar framtagande av lokalresursplanen

1. På uppdrag av kommunstyrelsen upprättar lokalstrateg ett förslag alternativt revidering av lokalresursplan inför budgetberedning, detta sker årligen eller när kommunstyrelsen finner att behov föreligger. Förvaltningsövergripande lokalgrupp medverkar till underlaget. Planen ska beskriva varje facknämnds behov av verksamhetslokaler ur ett tioårsperspektiv utifrån analys av statistik och befolkningsprognos. I lokalresursplanen redovisas förslag till projekt samt bedömd tidsplan.

2. Kommunstyrelsen remitterar lokalresursplanen till kommunens facknämnder med begäran att facknämnderna ska yttra sig över förslaget, normalt två månader efter remissdatum.

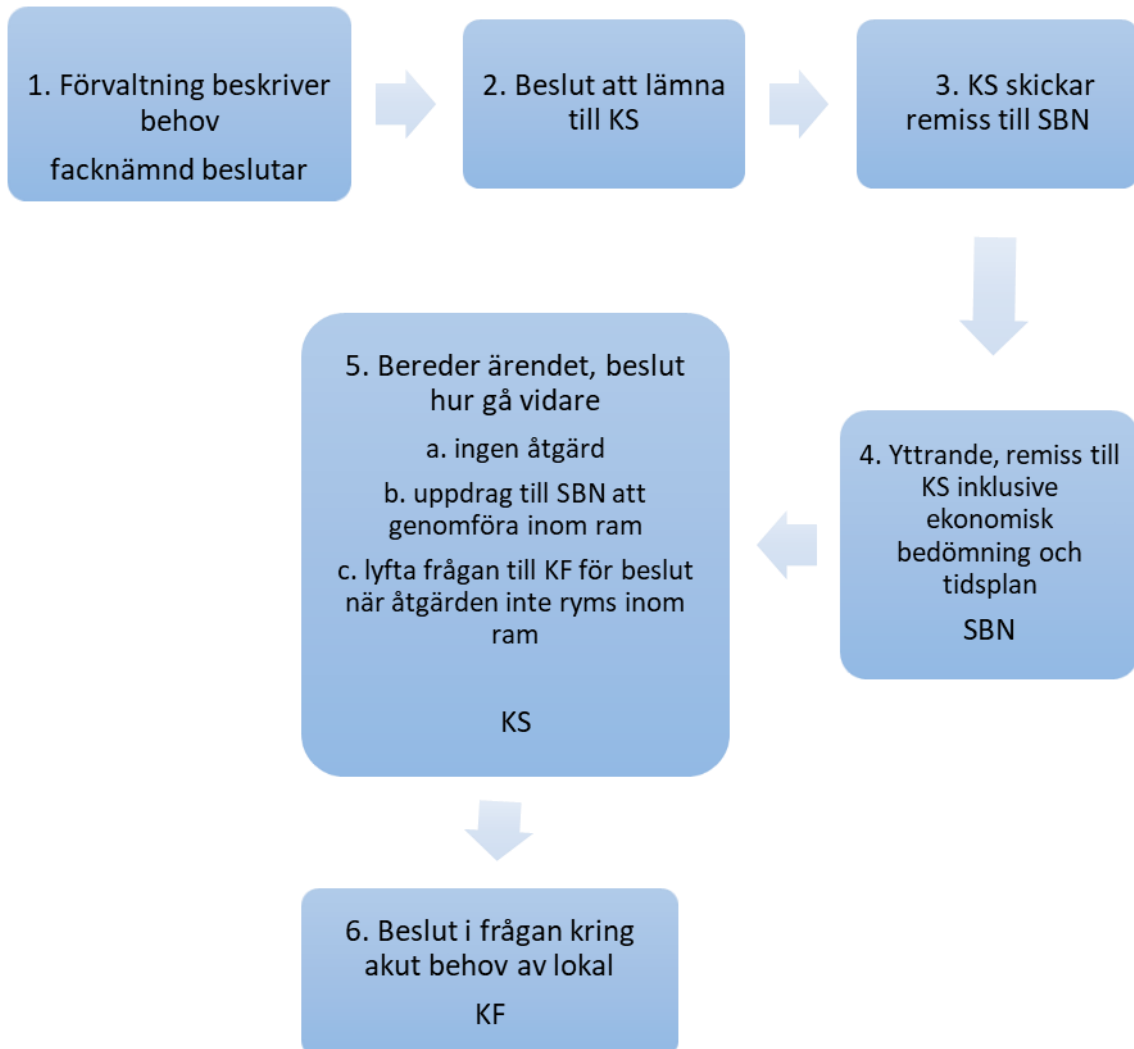
3. Facknämnderna yttrar sig på remissen. Lokalstrateg sammanställer inkomna yttranden och utarbetar ett slutligt förslag till lokalresursplan för antagande av kommunfullmäktige.
4. Lokalresursplanen presenteras för kommunstyrelsen som föreslår kommunfullmäktige att anta lokalresursplanen.
5. Kommunfullmäktige antar lokalresursplanen, årligen eller vid behov av revidering. Fastställd lokalresursplan används för att beräkna investeringsbehov för projekten utifrån dess omfattning och tidsplan.

4.1 Verkställighet

Den antagna lokalresursplanen överlämnas till samhällsbyggnadsnämnden för verkställighet. Utifrån bilaga 7 sammanställda och prioriterade behov kommer efter antagande vidare beräkningar kunna göras allt eftersom arbetet fortskrider vilket kommer ligga till grund för en mer avvägd investeringsplan och budget för Bollebygds kommun. Kostnader för förstudier och utredningar ingår i objekten i investeringsbudgeten. Inför årlig revision av lokalresursplanen ska lokalstrateg inhämta besked från samhällsbyggnadsnämnden om verkställighetsstatus för gällande lokalresursplan. Samhällsbyggnadsnämnden ska redogöra vilka åtgärder som utförts, vad som återstår samt tidsplan för detta. Om avvikelser till antagen lokalresursplan eller budget finns ska detta redovisas i god tid. Redovisningen ska även innehålla projekt som genomförts till följd av akuta behov enligt avsnittet nedan.

4.2 Akut lokalbehov

Vid akuta lokalbehov används följande process:

1. Berörd förvaltning beskriver behovet i ärende till berörd facknämnd. I ärendet ska det finnas en tydlig beskrivning av behov, konsekvenser, syfte samt ekonomi. Behovet ska analyseras, tillsammans med konsekvenser, om inte åtgärd kan göras.

2. Facknämnd beslutar att beskrivet behov av lokaler måste åtgärdas och skickar ärendet vidare till kommunstyrelsen för beslut.

3. Kommunstyrelsen beslutar att remittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för yttrande.

4. Samhällsbyggnadsnämnden yttrar sig, till kommunstyrelsen. I yttrandet ska lösning på akut behov av lokal presenteras, ekonomisk bedömning samt beskrivning av tidsplan ingå.

5. Utifrån samhällsbyggnadsnämndens yttrande beslutar kommunstyrelsen hur man ska gå vidare i frågan:

- a. ingen åtgärd
- b. uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden att genomföra inom ram
- c. lyfta frågan till kommunfullmäktige för beslut när åtgärden inte ryms inom budgetram men bedöms behöva genomföras

6. Kommunfullmäktige beslutar i frågan enligt punkt 5c

(I bilaga 6 finns identifierade behov av investeringar som Bollebygd har de kommande åren och hur planarbeten påverkar dessa)

5 Utbildningsnämnden

För utförligare beskrivning av verksamheten se bilaga (3)

I slutet av 2020 bodde det 9530 invånare i Bollebygds kommun. Befolkningsprognos utförd av Statisticon (2021-02-03) Varav barn i förskoleåldern (1-5 år) 663 st och eleverna i grundskolan (6-15år) 1332 st.

Ökning väntas fortfarande ske i huvudsak i Bollebygds tätort.

Beräkningsgrunder

Barnantalet ökar i Bollebygds kommun under de kommande åren. De lokaler som finns idag för förskola och skola i centrala Bollebygd kommer inte att räcka till.

Vid planering av skolornas verksamhet tas hänsyn till att lokalerna måste utformas utifrån åldersgrupperna och att fritidshemsverksamheten också ska inrymmas i lokalerna. Fram till 2030 ökar antalet barn i skolåldern 6-15 år framförallt i Bollebygds tätort och behovet av ytterligare klassrum över tiden är totalt cirka 12 stycken. Matsal och idrottshall räcker inte till idag.

5.1 Förskolor

Lokalanvändningen per barn i kommunens förskolor uppgår till i genomsnitt 12 kvm, vilket är en normal nivå. Riktvärdet vid nybyggnation är ca 10-12 kvm per barn för att uppnå en effektiv lokalanvändning. Antalet yngre barn mellan 1-5 år förväntas öka med ca 260 barn mellan åren 2021-2030 med planerat bostadsbyggande. Planeringen för förskola innehåller osäkerhet då förändringar i födelsetal och inflyttning kan ske snabbt. I Bollebygds centralort behövs fler förskoleavdelningar på sikt. Förutom de åtta avdelningarna som planeras behövs ytterligare avdelningar fram t.o.m. 2030.

5.2 Skolor

Enligt nyckeltal bör lokalanvändningen per elev ligga på mellan 10-12 kvm per elev. Det varierar mellan skolorna i kommunen och i Bollebygd F-6 gäller 8,6 kvm per elev (gamla skolan är inte medräknad). Bollebygdskolan 7-9 17,9 kvm per elev, Töllsjö 20,3 kvm per elev och Olsfors 8,7 kvm/elev. Bollebygdskolan 7-9 visar på en större kvadratmeteryta men här ska tas med att lokalerna har stora utrymmen som bla korridorer vilka inte kan användas för undervisning, vidare inryms bland annat elevhälsa, hemkunskap, slöjd och moderna språk för hela kommunen.

Just nu är det inte klart när i tiden ny förskola, skola och idrottshall kommer att färdigställas, tidigast är under 2026. Fram till dess krävs provisoriska lokallösningar för fritidshem, förskoleklass, grundskola 1-9 och matsal. Utifrån senaste årens befolkningsprognoser så har ingen nedgång prognos eller behov skett. Sedan 2019 finns modullösning i form av Nolåns förskola. För förskola behövs det permanent lösning. Det planeras för lektionspaviljonger vid Bollebygds skolan från och med HT 21, detta är bara en nödlösning och permanenta lösningar krävs.

Töllsjöskolan har idag ett överskott för samtliga lokalfunktioner med undantag från antalet hemklassrum som precis klarar dagens antal klassantal (7 st.). Eftersom antalet klasser kommer att vara detsamma under prognosperioden kommer över-/underskottet inte att förändras för salarna men däremot kan klassernas storlek öka med nära 70 elever totalt för F-6 på Töllsjöskolan.

I Olsfors så har skolan under flera år saknat lokalytor, det är den skola i Bollebygds kommun som har minst kvm yta per elev. Förslaget på lösning är att grundskolan tar över Sörån och att en ny förskola med 5-6 avdelningar byggs. Kommunstyrelsen gav under 2018 samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att tillmötesgå utbildningsnämndens lokalbehov för förskola och skola i Olsfors. Lokaliseringsstudie pågår.

5.3 Grundsärskola

Varje hemkommun har ansvar för sina elever och ska kunna erbjuda samtliga skolformer. Bollebygds kommun har sedan tidigare ingen grundsärskola vilket kommer att iordningställas till höstterminen 2021. För att följa skollagens krav på hemkommunen måste Bollebygds kommun erbjuda grundsärskola. Grundsärskola för två klasser F-9 och tillhörande fritidshem kommer att iordningställas för uppstart från och med hösten 2021.

5.4 Gymnasieskola

Bollebygds kommun har endast introduktionsprogrammet på gymnasienivå i kommunen. Cirka 10-20 elever årligen. Bollebygds gymnasieskola är lokaliserad i Krafthuset. Bollebygd samverkar med närliggande kommuner i första hand Härryda kommun och Borås stad.

5.3 Kultur fritid

Målsättningen för Bollebygds kommuns Kultur- och fritidsverksamhet är att skapa förutsättningar för att kunna erbjuda kommuninvånare och besökare en bred kultur- och fritidsverksamhet av hög kvalitet. Kultur- och fritidsanläggningar är viktiga mötesplatser och besöksmål i en attraktiv kommun där folk vill bo och verka. Nya tillgänglighetskrav, teknikutveckling och moderna förväntningar på offentliga kultur- och idrottsanläggningar innebär att de behöver ses över och utvecklas.

Kulturskola

Bollebygd kommun driver kulturskola i samverkansavtal med Härryda kommun, de har för närvarande lokaler i anslutning till Bollebygds skolans A hus.

Fritid

Idrottshallar finns i anslutning till skolor och är fullbokade utanför skoltid, föreningslivet trycker aktivt på att de önskar fler lokaler men också möjlighet till lokaler för kansli och förråd. Kultur- och fritidsanläggningar är viktiga mötesplatser samt besöksmål. De skapar förutsättningar för att kunna erbjuda kommuninvånare och besökare en bred kultur- och fritidsverksamhet av hög kvalitet. Bollebygds saknar idrottsanläggningar som kan ta publik vilket är en fråga som bör prioriteras i arbetet med konkurrenskraftig samhällsutveckling

Bibliotek

Bollebygds kommun har ett huvudbibliotek i centralorten, en biblioteksfilial/skolbibliotek i Töllsjö samt två skolbibliotek ett i Bollebygds skolan och ett i Örelundskolan. Olsfors tätort saknar biblioteksfilial sedan flertalet år (8 år) utifrån att lokalerna används av skola och förskola. Det är en brist som kan åtgärdas i samband med utbyggnad av skola och förskola. I Töllsjö finns det som kallas meröppet vilket innebär att kommuninvånare på egen hand kan låna och lämna tillbaka böcker.

Huvudbiblioteket är välbesökt och det finns ett behov av mer yta. Storleken på lokalerna påverkar vilket och hur stort medieutbud biblioteket kan ha. Biblioteket används mer och mer som mötesplats vilket också ställer andra krav på utrymmen.

Det finns behov av att se över huvudbibliotekets lokalkapacitet och att se över samlokalisering med skola/förskola för en biblioteksfilial i Olsfors.

Meröppet skulle kunna vara en utvecklingsform både i centralorten och Olsfors

6 Socialnämnden

Äldre och åldrande befolkning

För utförligare beskrivning av verksamheten se bilaga (4)

Andelen personer som är över 80 år kommer i Bollebygds kommun att öka med ca 310 personer fram till 2030.

Tabell jämförelse riket

Om samma andel som riksgenomsnittligt antal personer på SÄBO							
Åldrar	Andel	2020 Platser	2025 Platser	2020 Platser	2025 Platser	2030 Platser	
65-79	1,1%	1 565	17	1 520	17	1 607	18
80+	11,6%	473	55	641	74	799	93
Totalt			72		91		110
Om räknas upp i samma takt som andel i bollebygd							
Åldrar	Andel	2020 Platser	2025 Platser	2020 Platser	2025 Platser	2030 Platser	
65-79	1,2%	1 565	19	1 520	18	1 607	19
80+	13,0%	473	61	641	83	799	104
Totalt			80		102		123
Om samma andel som sjuhäradskommunerna antal personer på SÄBO							
Åldrar	Andel	2020 Platser	2025 Platser	2020 Platser	2025 Platser	2030 Platser	
65-79	0,9%	1 565	14	1 520	14	1 607	14
80+	10,8%	473	51	641	69	799	86
Totalt			65		83		101

Detta innebär ett utökat behov av platser om minst fem per år i särskilt boende med totalt behov år 2030 om cirka 120 platser jämfört med idag då kommunen har 80 platser. 2025 behövs cirka 10-20 fler boendeplatser och cirka ytterligare 20-30 fler 2030. I Bollebygds kommun bor en högre andel av den äldre befolkningen i särskild boendeform än riksgenomsnittet.

De åtta befintliga korttidsplatserna ska kvarstå och behöver inte utökas. Det behövs emellertid en utökning av lokaler för träffpunkter i kommunen, som ett led i det förebyggande arbetet för äldre.

Det framtida behovet av lägenheter i särskilt boende påverkas genom bland annat hur bostadsbeståndet i kommunen kommer att utvecklas samt bostadsåtgärd som ökar möjligheterna till kvarboende i det egna hemmet.

6.1 Boendeformer för äldre

Antalet platser på särskilt boende behöver, utifrån befolkningsprognosen, utökas de kommande åren. Det nya boendet behöver utformas så att det är möjligt att ändra inriktning efter behov.

I dag finns ett särskilt boende i Bollebygds kommun, Bollegården, med ca 80 boendeplatser, det inrymmer en avdelning som har somatisk inriktning och en som har inriktning demens. Avdelningen för somatik bebos idag av en ökande andel personer som insjuknat i någon demenssjukdom. Behovet av olika typer av platser varierar över tid och det är svårt att förutse vad som behövs, därför behövs en flexibel utformning i det nya boendet såväl som i det befintliga. Det befintliga boendet behöver därför anpassas genom ombyggnation, för personer i olika grader omsorgsbehov såsom till exempel lindriga symptom av demens, psykisk ohälsa, olika typer av somatiska problem etc. Att bygga för små enheter är inte kostnadseffektivt varpå det är viktigt att tänka till kring utformning och samlokalisering

Med ökad andel äldre så behövs också fler medarbetare inom verksamheten, det medför behov av fler och större personalutrymmen, samt kontor. Grupplokaler för medarbetare inom hemtjänst är idag inte ändamålsenlig och därför finns behov av ny lokal.

6.2 Boende för personer med funktionsnedsättning

För mer information kring verksamheten se Bilaga (5).

Det har under flera år funnits ett stort behov av ett LSS-boende för vuxna med autism, vilket inte har förändrats. Utöver det finns behov av ett boende inom funktionsnedsättning, gruppboende eller serviceboende, till vilket satellitlägenheter kan knytas.

Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Inom LSS-verksamheten finns två typer av bostäder med särskild service, gruppboende och serviceboende. Behovet av den här typen av bostäder är stort i Bollebygds kommun och i plan finns en fortsatt utbyggnad under planperioden. Omsättningen av boendeplatser är mycket låg då de individer som flyttar ofta flyttar in direkt från föräldrahemmet och sedan bor kvar på boendet resten av livet.

Gruppboende

Gruppboende är ett boendialternativ för personer som har så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Det finns idag en gruppboende i kommunen med sex lägenheter och gemensamma utrymmen. Ytorna är dimensionerade så att alla som bor i gruppboendestaden kan delta samtidigt i olika aktiviteter.

Det finns idag ej verkställda beslut gällande boende i gruppboende främst för personer som behöver boende med inriktning autism. Bollebygds kommun har sedan tidigare planerat för boende med inriktning autism vilket har avbrutits, detta behov kvarstår. När nytt gruppboende för autism är klart kan omflyttning ske från nuvarande gruppboende vilket frigör platser där, likaså kan flera boendeplatser som köps externt idag erbjudas boende i hemkommunen. Då minskar kön till gruppboendet inom de närmsta åren, men det behöver planeras för ytterligare ett gruppboende inom perioden då det i kommunen finns personer med behov av plats i gruppboende som växer upp och som vill flytta hemifrån.

Serviceboende

I nuläget finns det en servicebostad i kommunen med 12 tillhörande lägenheter.

6.3 Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Daglig verksamhet erbjuds inom Bollebygds kommun för de som tillhör målgrupperna. Årligen tillkommer cirka två-fem brukare. Daglig verksamhet inryms sedan hösten 2020 på Hembygdsvägen. Resterande lokaler på Hembygdsvägen kan innefatta verksamheter för flera olika samhällsgrupper såsom äldre och brukare med insatser enligt LSS/SoL. Behov av lokaler för hemtjänst, träffpunkt för äldre och kontor är beskrivet i dokumentet och är verksamheter som skulle kunna inrymmas på Hembygdsvägen varpå det är av vikt att komma vidare i planering av nästa etapp av ombyggnation på Hembygdsvägen.

6.4 Korttidsvistelse för personer med funktionsnedsättning

Daglig verksamhet har flyttat till de nya lokalerna på Hembygdsvägen 5. Behov av att skapa en verksamhet för korttidsvård har funnits länge och det skulle vara till fördel att förlägga den verksamheten i del av de resterande lokalerna på Hembygdsvägen 5 för att samverka med daglig verksamhet.

6.5 Hem för vård eller boende, korttidsboende

I dagsläget finns inte behov av ett HVB-boende eller korttidsboende i Bollebygds kommun. då underlaget inte är tillräckligt stort för att kommunen ska bedriva eget hem för vård eller boende (HVB).

6.6 Boendeformer som inte ingår i kommunens lokalresursplanering

I lokalresursplanen redogörs endast för planering av särskilda boendeformer som drivs av Bollebygds kommun. Lägenheter till nyanlända vuxna och familjer hanteras löpande inom socialtjänstens verksamheter. Varje kommun ansvarar för att det finns tillgång till dessa olika boendeformer.

Vidare tas inte i lokalresursplanen med planering för ordinarie bostadsplanering eller seniorbostäder. Planering och upplåtelse av till exempel trygghetsboende åligger inte kommunen. Idag finns ett trygghetsboende i Bollebygds kommun. De enda kriteriet som behöver uppfyllas för att få ett hyreskontrakt där, när det finns en ledig lägenhet, är ålder. Bollebygds kommun ansvarar inte för trygghetsbostäder men ska i arbete med planprocesser och genom markanvisning möjliggöra för byggnation av trygghetsbostäder då det finns ett stort behov av detta. Det är positivt om Bollebygd kan verka med externa aktörer för att främja och underlätta planering av olika boendeformer

6.7 Ungdomsverksamhet

Ungdomsverksamhetens huvuduppdrag är att på olika sätt svara för och stödja fritidsverksamhet för ungdomar 13-18 år. Det handlar bland annat om mötesplatser för unga i kommunen. Ungdomsgården verkar idag på Krafthuset.

Under de närmsta åren ses inget behov av utökade lokaler för ungdomsverksamhet, men det behöver ingå i den översiktliga och långsiktiga planeringen av kommunens utveckling.

6.8 Verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen

Individ och familjeomsorgens lokaler är inte tillräckliga för verksamheten utifrån ett ökat antal anställda under de senaste åren och en kraftigt ökad ärendemängd. Socialsekreterarna delar idag rum vilket skapar problem ur sekretesshänsyn då ärendesekretessen inte kan hållas. Lokalerna har få mottagningsrum och inget av befintliga mottagningsrum uppfyller säkerhetskrav gällande flyktvägar. Befintliga rum har även bristande ljudisolering vilket medför hög risk för sekretessbrott.

Lokalerna behöver ha utrymme för minst 20 arbetsplatser utifrån nuvarande bemanning men det behöver finnas utrymme att växa och utöka bemanningen inom de närmsta åren. Arbetsplatserna måste möjliggöra en god arbetsmiljö samt uppfylla sekretesskrav.

Det behöver finnas minst 4 mottagningsrum med säkerhetsdörrar samt två mindre väntrum med besökstoletter. Det är mycket viktigt att det finns minst två väntrum/receptionsutrymmen eftersom det kraftigt ökade antalet våldsärende medför stora behov av att kunna separera personer. Lokalerna måste även ha tillgång till ett närarkiv samt ordinära personalutrymmen. Utifrån ett medborgarperspektiv behöver lokalerna vara lättillgängliga geografiskt och vara möjliga att nå med kollektivtrafik och till fots för så många som möjligt.

7 Samhällsbyggnadsnämnden

7.1 Administrativa lokaler

Samhällsbyggnadsförvaltningen har idag de flesta av sina administrativa arbetsplatser i externt hyrd lokal, Tingskullen. Detta lokalkontrakt löper ut 2024. På Tingskullen finns plan och exploatering, serviceverksamheten, teknisk kundtjänst samt myndighetsutövning bygg och miljö vilka har mycket externa besökare. Det finns ett underskott av kontorsarbetsplatser och medarbetare och/eller verksamheter som har samordningsvinster måste splittras, till exempel har enheterna måltid och lokalvård kontor på Bollebygds skolan, flera medarbetare delar kontor som inte är lämpade för ändamålet och det innebär en utmaning i samband med rekrytering när man inte kan erbjuda en kontorsarbetsplats. De administrativa lokalerna kan i framtiden samlokaliseras med kommunens andra nämnder och då lokalkontraktet löper ut 2024 så är behov av framtida lösning stor.

7.3 Yttre verksamhetsservice, teknisk och intern service

Enheterna som tekniska enheten samt fastighet vilka svarar för den kommunala delen av VA, drift och underhåll av vägar, gång- och cykelbanor, parkområden fastigheter, idrottshallar renhållning med mera har sina lokaler på Råssa.

Bollebygds kommun leasar arbetsfordon samt poolbilar. Lokaler för skötsel, uppställningsplats samt parkering för fordon på Råssa är begränsade. Med växande verksamheter utökas även behovet av såväl yttre som intern service. På Råssa behövs det inom snarast utökas utrymmen för material, redskap, fordon, likaså personalutrymmen som omklädnings- och pausrum samt ytterligare minst tio kontorsarbetsplatser för medarbetare.

Då har hänsyn även tagits till Bollebygds framtida samarbete med Gryaab AB och att en del arbetsuppgifter kan utgå eller tillkomma.

För att kunna verkställa och genomföra fastställda behov av lokaler i lokalresursplanen är det en viktig förutsättning att få en projektorganisation för plan- och fastighetsenheten.

8 Ledning, administration och utveckling

Samtliga nämnder i kommunen har ett underskott av kontorsarbetsplatser. 2020 fanns det totalt 139 kontorsarbetsplatser i åtta olika lokaler varav nära hälften finns i externt hyrda lokaler. Vid undersökningar av den psykosociala arbetsmiljön är detta en viktig faktor och det är också en mycket viktig del i Bollebygds kommuns strävan att vara en attraktiv arbetsgivare. Det saknas även möteslokaler vilken gör att möten riskerar att bli mindre effektiva på grund av icke ändamålsenliga rum. Det är också en viktig säkerhetsaspekt att veta var och när möten hålls och det ska helst ske i bokningsbara lokaler. Möten på olika platser utan adekvat utrustning kan även öka möjligheter till olaga intrång.

Det bör finnas med i beräkningen att det årligen med fortsatt utvecklingstakt finns ett behov om två nya kontorsplatser per år. Behovet finns bland samtliga förvaltningar. Det lyfts från samtliga förvaltningar att det vore bra om Bollebygds kommun på sikt kan planera för ett nytt kommunhus där de flesta av kommunens administrativa enheter kan samlas. Det ger ett bättre resursutnyttjande, samordningsvinster och en trivsammare arbetsplats när enheter kan ha kontor tillsammans. Här kan också en aktiv medborgarservice bedrivas.

Under våren 2020 så förändrades arbetssätt till följd av coronapandemin. Distansarbete infördes i så stor utsträckning som möjligt för de yrkesgrupper som kan arbeta på distans, detta har gjort att förutsättningarna för kontorsarbetsplatser har förändrats och vi vet ännu inte hur stor påverkan detta kommer att ha på framtida behov och utformning av kontorsarbetsplatser. Ett ställningstagande kring framtida administrativa lokaler behöver antas och utredning kring lösning för administrativa lokaler och medborgarservice bör göras snarast.

IT drift

För kommunens IT drift är det av vikt att det finns god planering för att säker drift och god uppkoppling. Med växande verksamheter ökar sårbarheten och driftsäkerhet är av vikt. Lokalerna för IT behöver vara samlokaliserade och ha fungerande logistik för in och utlastning av IT utrustning för att ge optimering i tid, drift och säkerhet.

9 SÄRF

Bollebygds kommun har haft dialog med SÄRF rörande eventuell omlokalisering av brandstationen i Bollebygds tätort. SÄRF har angett att det idag inte finns något önskemål om att flytta brandstationen.

10 Tillfälliga lösningar, begränsat av tillfälligt bygglov max 10-15 år

Investeringsbehov finns inom samtliga kommunens nämnder. Då flera projekt inte hinner studeras och projekteras i rätt tid så kan det innebära att kommunen ställs inför behov av tillfälliga lokaler.

Paviljonger eller moduler hyrs endast in för att lösa ett akut behov av lokaler. De tillfälliga lokalerna kan vara ett bra alternativ vid kortvariga eller osäkra behov men på längre sikt är moduler en kostsam lösning som också har begränsningar i sin funktion och utformning. Den genomsnittliga kostnaden för moduler är 2 750 kr/m² jämfört med internhyra där motsvarande siffra är 950 kr/m² och externhyran som ligger på ca 1500 kr/m². För flera av Bollebygds kommuns fastigheter har tid för avskrivning passerats vilket delvis medverkar till den lägre internhyran.

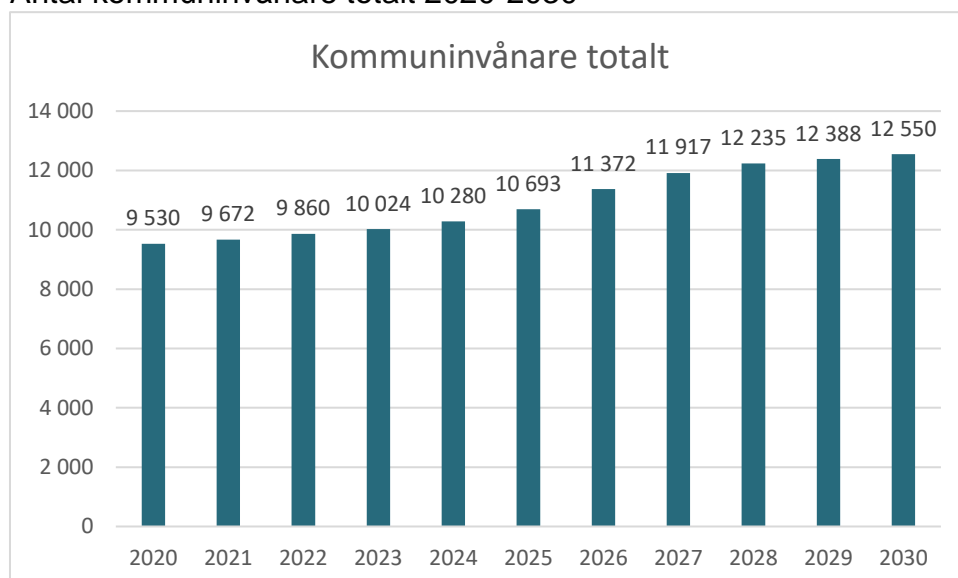
Bilaga 1.

Befolkningsprognos tabeller

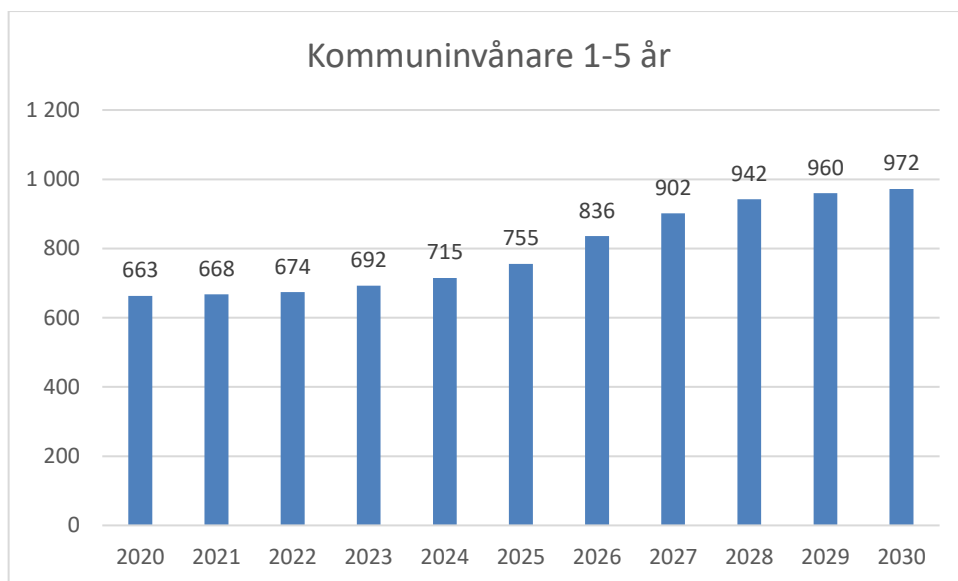
Varje år när en ny befolkningsprognos tas fram används ett helt nytt statistikunderlag. Befolkningsprognos beräknas av Statisticon (2021-02-03) Underlag för befolkningsprognoser innehåller bland annat uppgifter om fruktsamhet, in- och utflyttning, faktisk folkmängd och planerad bostadsproduktion. Alla dessa uppgifter, förutom faktisk folkmängd och planerad bostadsproduktion, avser ett genomsnittsvärde för de senaste åren. Befolkningen för ett specifikt år beräknas genom ”befolkning föregående år + födda – döda + inflyttade – utflyttade”.

I Bollebygds kommun bodde det 9530 personer 31 december 2020. I Bollebygds tätort bor cirka 4 000 invånare. I Hultafors bor cirka 330 personer, i Olsfors cirka 600 personer och i Töllsjö cirka 400 personer. Bollebygds kommun har sedan 2005 haft en genomgående positiv befolkningsökning. I Bollebygds kommun är 30 % av befolkningen under 25 år, 50 % är mellan 25-64 år och 20 % är över 65 år. Vid användande av befolkningsprognosen är det viktigt att tänka på att det aldrig med säkerhet går att fastställa vilken storlek och sammansättning den framtida befolkningen kommer att ha. Att använda befolkningsprognos för planering av kommunens lokaler är ett viktigt redskap. Erfarenhet och statistik är också det en viktig faktor. Prognoserna framställts av Statisticon och är baserad på kommunens byggplaner 2021-2030. Prognosen bygger också på en framskrivning av befintlig befolkning som justeras för in- och utflyttningar samt dödlighet och antal födda.

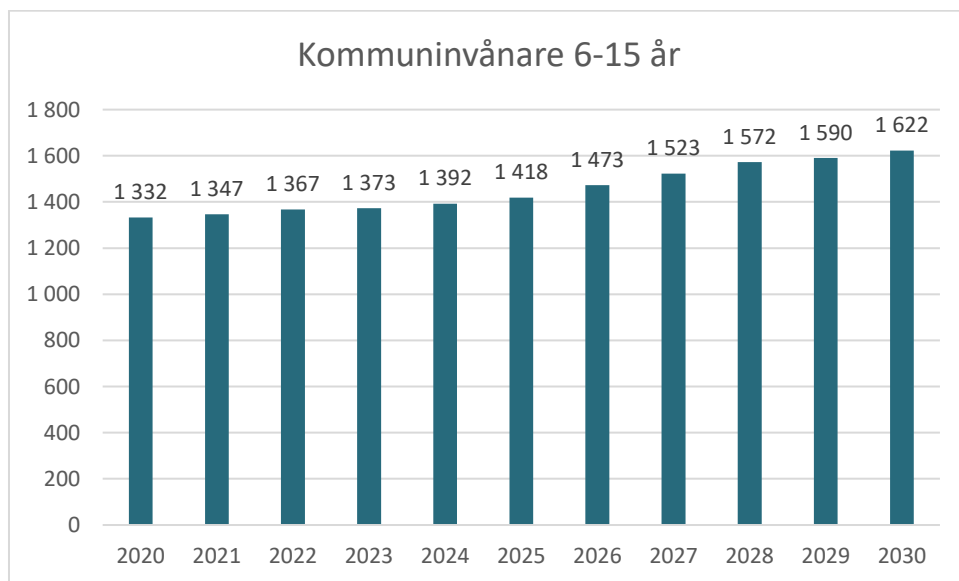
Antal kommuninvånare totalt 2020-2030

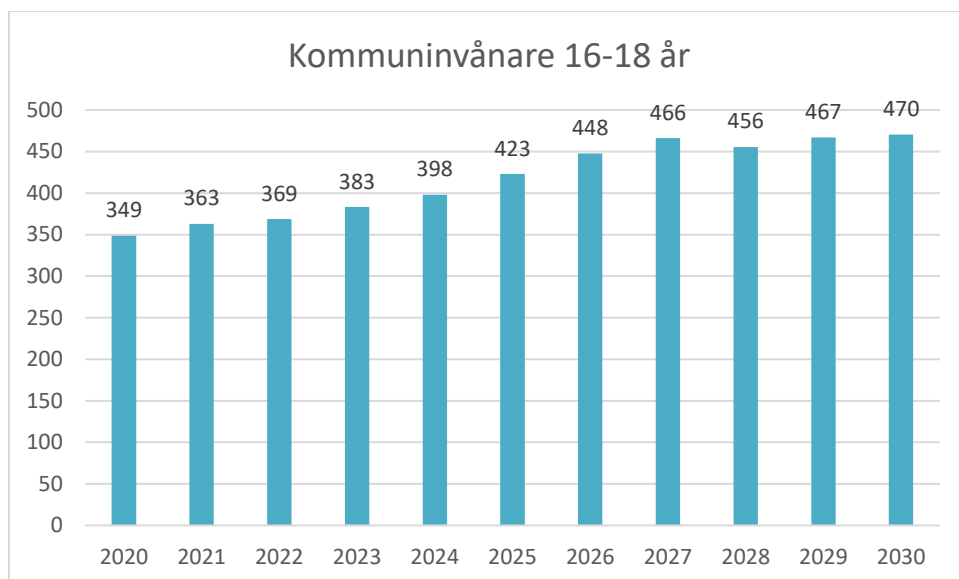
Antal kommuninvånare 1-5 år 2020-2030

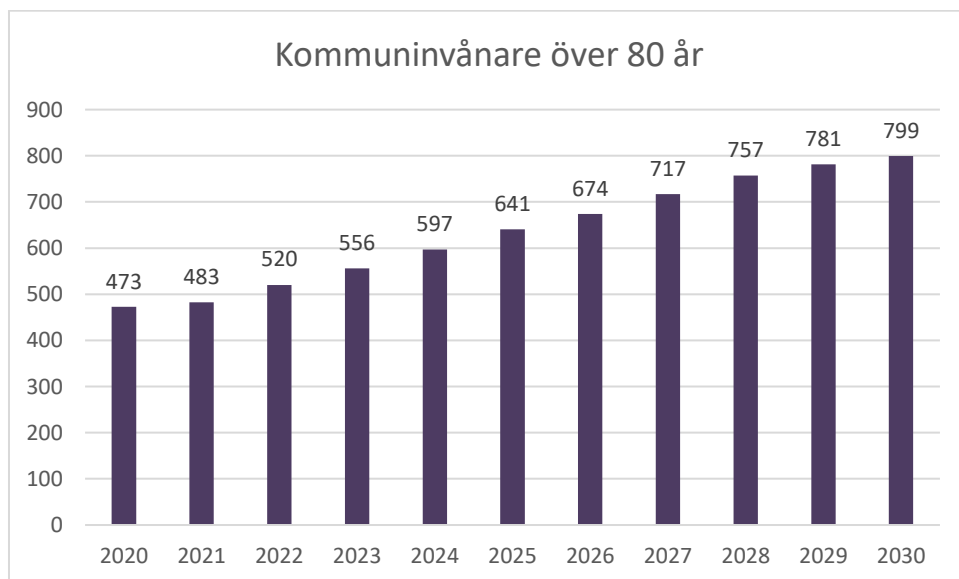
Antal kommuninvånare 6-15 år 2020-2030

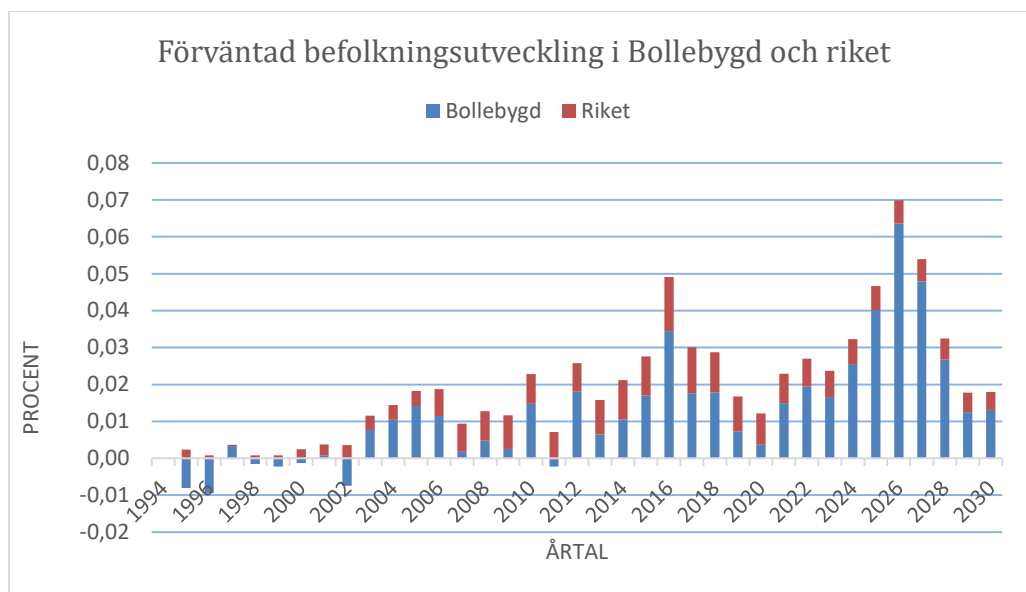
Antal kommuninvånare 16-18 år 2020-2030

Antal kommuninvånare över 80 år 2020-2030

Förväntad utveckling i Bollebygd och riket

Bilaga 2.

Kommunens verksamhetslokaler

Fastighetsbeteckning	Gatuadress / Populärnamn	Verksamhet	BTA
Flässjum 13:1	Krokdalsvägen 23	Bollebygdskolans Högstadiet hus G	6 115
Flässjum 13:1	Krokdalsvägen 23	Bollebygdskolans hus G Idrottshall	1 100
Flässjum 13:1	Krokdalsvägen 23	Bollebygdskolans L & M hus A	1 781
Flässjum 13:1	Krokdalsvägen 23	Bollebygdskolans L & M hus B- D	1 794
Flässjum 13:1	Krokdalsvägen 21	Förskola, kök-matsal	2 336
Töllsjö 1:21	Töllsjö	Brandstation	30
Flässjum 3:121	Ekdalsvägen 2	Ekdalen daghem	566
Bollebygds Prästgård 1:5	Töllsjövägen	Fd Vägverket	1 000
Flässjum 1:87	Balleboväg 2	Kommunhuset	1 917
Flässjum 3:60	Hembygdsvägen 13	Krafthuset 1 (Fd Vattenfall)	1 045
Flässjum 3:115	Hembygdsvägen 14	Krafthuset 2 (Fd Vattenfall)	180
		Krafthuset 2 (Fd Vattenfall)	100
Flässjum 12:76	Gästgivarevägen	Nya Brandstationen	490
Flässjum 4:174	Lokes väg 7	Odensgården daghem	1 104
Flässjum 4:92	Ballebovägen 16	Odenslund, Bibliotek	1 186
Råssa 1:21	Rossa rakan 19	Råssa förråd, vistelse för va o gata, park och fastighet	1 390
Örlid 1:58	Olsfors	Sörån daghem förskola	780
Flässjum 1:8	Tingshusvägen 4	Tingshuset	188
Stommen 1:24	Horsaredsvägen 2 Töllsjö	Töllsjöskolan Ga skolhuset + om/tillb g:a gymn.	1 563
Stommen 1:24	Horsaredsvägen 2 Töllsjö	Töllsjöskolan Idrottshall	659
Stommen 1:24	Horsaredsvägen 2 Töllsjö	Töllsjöskolan Nya skolhuset	700
Stommen 1:24	Horsaredsvägen 2 Töllsjö	Töllsjöskolan Paviljong + tillbyggnad	352
Stommen 1:24	Töllsjö	Töllsjöskolan Garage	48
Svartångsvägen 3:7	Åsa	Åsa stugorna	450
Örlid 1:58	Olsfors	Örelundskolan/Gymnastiksal	434
Örlid 1:58	Olsfors	Örelundskolan/Matsalsbyggnad	549
Örlid 1:58	Olsfors	Örelundsskolan /Skolbyggnad	1 787
Örlid 1:58	Olsfors	Örelundsskolan/Administration (kastanjen)	470
Forsa 6:1	Lillångsvägen 10		130
Flässjum 12:77 del av	Lillångsvägen 3		205

Flässjum 3:142	Hembygdsvägen 17	LSS -boende	561
Erikstorp 1:201	Eriksgården	Förskola	1 120
Flässjum 1:2015	Ballebovägen 5	Kontor och servicelägenheter	170
	Ballebovägen 5	Servicelägenhet	25
Flässjum 1:2015	Stationsvägen 2	Stationshuset	278
Flässjum 13:1	Kroksdalsvägen 23	Nya Bollebygdsskolan F-6	4 700
Flässjum 12:77 del av	Lokes väg	Stödboende	600
Flässjum 3:116	Hembygdsvägen 5	Kontor och småindustri m.m.	3 269
			41489

Bilaga 3.

Utbildningsnämnden allmän beskrivning

Förskolan

Ska lägga grunden för det lärande som fortsätter resten av livet. Kommunerna ansvarar för att det finns förskolor och att alla barn erbjuds plats. Förskolan styrs av skollagen och läroplanen.

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande. Förskolan ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Barnen ska få möjlighet att lära och utvecklas genom att leka, skapa och utforska - på egen hand, i grupp och tillsammans med vuxna. Att ge barnen omsorg och trygghet är en viktig uppgift för förskolan. Barngrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek och barnen ska erbjudas en god miljö i förskolan. Förskolans lokaler och utrustning ska bidra till barnens utveckling och lärande.

Förskoleklass

Förskoleklassen är obligatorisk från och med höstterminen 2018. Det innebär att barn som är bosatta i Sverige har skolplikt från höstterminen det år då de fyller sex år. Kommunen ska ge alla sexåringar plats i förskoleklass. Förskoleklasserna finns i skolans lokaler och verksamheten är avgiftsfri. Undervisningen i förskoleklassen ska syfta till att stimulera elevernas allsidiga utveckling och lärande. Undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas behov och intressen samt i det kunnande och de erfarenheter som eleverna tidigare har tillägnat sig, men också kontinuerligt utmana eleverna vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper.

Grundskolan

Är en nioårig skolform där varje läsår är uppdelat i två terminer, en höst- och en vårtermin. De flesta barn i Sverige börjar i årskurs 1 på höstterminen det år de fyller 7 år.

Grundskolan ingår i ett målstyrt system med ett stort lokalt ansvar. Riksdag och regering beslutar om ramarna i lagar och förordningar. Kommunen eller den fristående skolans ägare, den så kallade huvudmannen, har tillsammans med skolans rektor huvudansvar för den dagliga verksamheten. Skollag, förordningar och läroplan ska ligga till grund för hur verksamheten styrs.

Grundskolor kan vara kommunala eller fristående. Om skolan är kommunal är det kommunen som är huvudman (ägare).

Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Fritidshemmets

Uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

Fritidshem är en pedagogisk gruppverksamhet för elever från 6 års ålder till och med vårterminen det år då de fyller 13 år. Fritidshemmen är lokalintegrerade med grundskolan.

Grundsärskolan

Grundsärskolan är för elever som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en utvecklingsstörning. Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Inom grundsärskolan finns en särskild inriktning som benämns träningskola. Träningskolan är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen.

Bibliotek

Kommunerna ansvarar för folkbiblioteken och varje kommun ska ha ett folkbibliotek. Bibliotekslagen finns och den anger övergripande principer och riktlinjer för biblioteksväsendet. Eleverna i grundskolan, grundsärskolan och gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Bilaga 4.

Socialnämnden

Kommunens ansvar för särskilt boende för äldre

Socialtjänstlagen reglerar kommunens ansvar för att verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Socialnämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och ska ge dem som behöver stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service. Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd (SoL 2001:453 4 kap. 4-5§).

Särskilt boende för äldre erbjuds de personer som har så stora vård- och omsorgsbehov att de inte längre kan klara av sin livsföring i ordinärt boende eller på BGT (bostäder med god tillgänglighet) Särskilt boende för äldre omfattar både permanentboende och korttidsboende. Alla särskilda boenden i kommunen ska flexibelt kunna vara tillgängliga. Detta innebär att boendena kan växla mellan inriktning mot somatik eller demens samt permanent- eller korttidsboende utifrån aktuellt behov.

Till ett permanentboende flyttar man för ett stadigvarande boende. Den boende har ett eget hyreskontrakt och hyreslagstiftningen gäller.

I Bollebygds kommun finns idag ett särskilt (permanent)boende för äldre, Bollegården. Behovet av platser på särskilt boende för äldre fortsätter att öka.

Behoven här kommer att se annorlunda ut mot idag. Man ser ett förändrat behov avseende funktionsförmåga och kondition hos yngre personer med kognitiv svikt. Personer med kognitiv svikt med behov av stöd och hjälp dygnet runt, till den andra gruppen hör personer med somatiska besvär med behov av stöd och hjälp dygnet runt. Behov av möjlighet till fysisk aktivitet på ett helt annat sätt än tidigare. Stor vikt att det finns lokaler för service och gemensamhetsutrymmen för att umgås med bland annat närstående under samma tak. Också viktigt med möjlighet till utevistelse på egen hand och tillsammans med andra. Det bör finnas möjlighet att matcha de boendes behov vid förändring, detta kan till exempel innebära byte av lägenhet inom verksamheten för ökad trygghet för att få rätt insatser. Enligt Svenskt demenscentrum insjuknar varje år ca 25 000 personer i Sverige i demenssjukdomar. Demenssjukdomar är, enligt Svenskt demenscentrum, något som dessutom ökar för varje år som går.

Enligt Socialstyrelsens lägesrapport (2018) ökar även psykisk ohälsa och missbruk bland äldre vilket i många fall kan härledas till social isolering. Det är således av vikt att kommunen förbereder sig för den åldrande befolkning, och häri med en ökande andel demensdrabbade, drabbade av psykisk ohälsa och missbruk.

Olika typer av boenden anpassade för äldre kommer behövas för att tillgodose behoven av boenden med kvalitet för de äldre.

Ordinärt boende, seniorboende och bostäder med god tillgänglighet

Ordinärt boende avser alla bostäder som inte omfattas av särslagstiftning. Många äldre bor i ett bostadsbestånd där den fysiska miljön är dåligt lämpad för kvarboende när man blir beroende av omsorg och stöd.

Tillgängligheten i äldre bostadsområden är ett problem då förutsättningarna för hemtjänst och sjukvård i hemmet kan vara dåliga. Bostadsanpassningar är i många fall nödvändiga. Ett annat bekymmer är kontakt- och tillsynsbehovet som många ensamboende har och som inte automatiskt bör leda till särskilt boende.

Korttidsboende

Ett Korttidsboende tar emot personer som har socialt och/eller somatiskt omvårdnadsbehov. Korttidsboendet erbjuder rehabilitering för den som behöver, kan erbjuda avlastning som stöd för anhörig eller fungera som tillfälligt boende i avvaktan på ledig bostad i permanent särskilt boende. Korttidsplatser underlättar och främjar möjligheten till kvarboende i ordinärt boende. Kommunens korttidsplatser finns alla på Bollegården.

Ny särskild boendeform för äldre

I Sverige väljer många att bo kvar i ordinärt boende varför antalet särskilda boendeplatser har minskat. Därför finns från och med april 2019 en ny bestämmelse i socialtjänstlagen om att kommunerna får inrätta en särskild boendeform för äldre som kallas biståndsbedömt trygghetsboende. Boendeformen är tänkt för äldre personer med mindre vårdbehov och som främst behöver stöd och hjälp i boendet samt annan lättåtkomligt service och som behöver bryta önskad isolering.

Boende för personer med funktionsnedsättning

Kommunen ska tillhandahålla boende för personer med funktionsnedsättning i enlighet med Socialtjänstlagen 2001:453 5 kap. 7§. Målsättningen i lagstiftningen är att främja goda levnadsvillkor och fulldelaktighet i samhällslivet för personer med funktionsnedsättning och den enskilde ska ges möjlighet att leva som andra. Den fysiska utformningen av bostaden är av stor betydelse för att främja självständighet och oberoende för personer med funktionsnedsättning. Personer som beräknas vara i behov av lägenhet är bedömt utifrån varje enskild individ. Behovet av antal lägenheter bygger på bedömningar av ”säkra behov” och kan vara lågt räknat. Kommunen är skyldig att tillhandahålla boende enligt LSS när den enskilde får beslut om detta och en svårighet i planeringen av bostäder är att bedöma när den enskilde kommer att ansöka om detta.

Etiskt och juridiskt har både äldre och funktionsnedsatta möjlighet att välja kvarboende i eget hem, men när omsorgsbehovet blir omfattande förenklas samhällets möjligheter att tillgodose den enskildes behov om en inflyttning till särskilt boende eller till bostad med särskild service sker. Alla insatser enligt LSS är dock frivilliga och i lagen finns inte några inslag om tvång

Bostad för personer med funktionsnedsättning

En del personer med funktionsnedsättning behöver en bostad där det också finns personal som ger stöd och service. För dem finns insatsen bostad med särskild service som regleras i både socialtjänstlagen (2001:453), SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), LSS.

En bostad med särskild service kan vara utformad som en **gruppboende** eller en **serviceboende**. För båda boendeformerna finns tre viktiga kriterier:

- bostaden ska vara fullvärdig
- bostaden är den enskildes permanenta hem
- bostaden ska inte ha en institutionell prägel

En fullvärdig bostad består enligt Boverkets byggregler av:

- rum med inredning och utrustning för personlig hygien
- rum eller avskiljbar del av rum för samvaro och sömn och vila
- rum eller del av rum för matlagning etc

avskiljbar del av rum som har fönster och utformas så att den med bibehållen funktion kan avskiljas med väggar från resten av rummet (Socialstyrelsen 2017: www.kunskapsguiden.se).

Servicebostad

En servicebostad består av ett antal lägenheter som har tillgång till gemensam service och fast anställd personal. Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och ligger ofta samlade i samma hus eller kringliggande hus. Serviceboende är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboende. De enskilda lägenheterna är fullvärdiga. Inom denna mellanform kan det rymmas flera olika typer av boenden. Men alla typerna består av fullvärdiga lägenheter och det erbjuds dygnet-runt-stöd, utifrån den enskildes behov, i den egna lägenheten av en fast personalgrupp. Där det finns flera servicebostäder finns också gemensamma utrymmen för service och gemenskap. I en servicebostad kan det bo fler personer än i en gruppboende (Socialstyrelsen 2017: www.kunskapsguiden.se).

Korttidsboende/korttidshem

Jourboende/korttidsboende är en tillfällig boendeform som används i avvaktan på en ordinarie bostad eller som avlastning för anhöriga. Syftet med korttidsvistelse utanför det egna hemmet är dels att personen med funktionsnedsättning ska erbjudas miljöombyte och rekreation, dels att anhöriga kan få avlösning i sitt omvårdnadsarbete. Korttidsvistelse kan förläggas i korttidshem eller i en stödfamilj. Läggerverksamhet är ytterligare en form av korttidsvistelse.

Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Daglig verksamhet ska erbjuda en meningsfull sysselsättning, stimulans och utveckling för personer som är i arbetsför ålder men saknar förvärvsarbete eller studier.

Trygghetsbostäder

Boverket beskriver trygghetsbostäder som en relativt ny boendeform för äldre personer. Den överbrygger glappet mellan vanligt boende och särskilda boenden med heldygnsomsorg. Även trygghetsbostäderna tillhandahålls på den reguljära bostadsmarknaden och inte som bistånd enligt SoL.

Kommunerna, men också andra, kan få investeringsstöd för att inrätta trygghetsbostäder, enligt förordningen (2007:159) till äldreboenden m.m. Vad som avses med trygghetsbostäder framgår av 2 § i den nämnda förordningen. Där anges att trygghetsbostäder är sådana bostäder där det finns personal som dagligen på olika sätt kan stödja de boende under vissa angivna tider. Bostäderna kan vara hyresrätter, kooperativa hyresrätter eller bostadsrätter. Bostäderna ska innehas av personer som fyllt 70 år. När det gäller makar, sambor eller syskon räcker det att en av personerna i hushållet fyllt 70 år. Vidare ska trygghetsbostäder vara planerade så att det är möjligt att bo kvar om man får en funktionsnedsättning som kräver hjälpmedel för förflyttning. Det är därför viktigt att bostaden genom sin utformning underlättar, dels för den enskilde att använda moderna och bra hjälpmedel för att kunna klara sig, dels för att personalen ska kunna utföra sitt arbete med effektiva metoder och moderna och bra hjälpmedel utan att riskera sin hälsa¹¹.

Trygghetsbostäderna ska också innehålla lokaler för gemensamma aktiviteter. Det är grundläggande att trygghetsbostäder bemannas med personal varje dag för att skapa kontakt med de boende, erbjuda gemensamma måltider och erbjuda kulturella aktiviteter m.m.

Gruppen äldre med funktionsnedsättningar på grund av normalt åldrande och andra med fysisk funktionsnedsättning har till viss del gemensamma krav på bostäderna. Bostäderna ska vara lämpade för utrymmeskrävande hjälpmedel och därtill goda utrymmen för omsorgspersonal att arbeta runt den enskilde. Det är nödvändigt med hissar, väl tilltagen bredd på dörrar, låga/inga trösklar, stadiga handtag o.s.v. Närhet till affärer, kommunal service och kulturutbud är betydelsefullt.

Bilaga 5.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens verksamheter drivs av samhällsbyggnadsförvaltningen som består av sju enheter. Lokaler för de enheter som ofta möter medborgare behöver vara funktionella, ha god tillgänglighet och vara säkra. Lokaler för teknisk service finns på Råssa, dessa lokaler är mer ytkrävande men har liten påverkan på omgivningen, de innefattar bland annat, personalutrymmen, tillverkning, verkstad, lager samt kontor och personalutrymmen för de tekniska enheterna. Nedan följer en kort beskrivning av vad varje enhet på samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar med.

Bygg- och miljöenheten

Bygg- och miljöenheten omfattar myndighetsutövning inom bygglov, tillstånd och tillsyn inom miljö- och hälsa, läkemedel, tobak och alkohol. Inom enheten ryms även energirådgivning och bostadsanpassning.

Plan- och exploateringsenheten

Plan- och exploateringsenheten behandlar frågor som rör samhällsplanering t.ex. översikts- och detaljplanering. På enheten finns GIS- kart- och mätkompetens.

VA/Gatuenheten

VA/Gatuenheten omfattar kommunens gatenät, vatten- och avloppsnät med tillhörande anläggningar.

Park/avfallsenheten

Park/avfallsenheten omfattar renhållning, park- skog- och naturmark samt kommunala badplatser.

Fastighet

Fastighet omfattar kommunens fastigheter (ca 41 500 kvm), förvaltning, underhåll, uthyrning, om- samt nybyggnation. Enheten ansvarar även för hantering av kommunens fordon.

Måltidsservice

Enheten ansvarar för måltidsservice i kommunens skolor, förskolor, äldreboende och hemtjänst. Totalt 10 kök varav 6 är tillagningskök. Tillagning sker av ca 2000 lunchportioner per dag.

Lokalvård

Enheten ansvarar för lokalvård av alla kommunens lokaler samt i de externa lokaler där kommunens verksamheter hyr in sig. Totalt ca 35 städoobjekt.

Bilaga 6. Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamheter drivs av kommunstyrelseförvaltningen som från 2021 består av tre enheter. Kommunstyrelsens verksamheter har kontorsarbetsplatser på kommunhuset i Bollebygd. Lokaler för dessa enheter behöver vara funktionella, ha god tillgänglighet och vara säkra, dels för de som arbetar i lokalerna men också för att kunna ta emot besökare på ett bra sätt.

Ekonomiavdelning bestående av ekonomiadministratörer, ekonomer, kommunjurist, IT-enhet.

HR-avdelning bestående av administratörer/reception, HR-specialister, lönespecialister,

Administrativa avdelningen bestående av kommunchef, Europa Direkt Sjuhärad, folkhälsostrateg, kommunikationsadministratör, kommunikatör/er, kommunistdere, säkerhetschef, samt näringslivschef.

Bilaga 7a. Lokalplanering sammanställning av nämndernas prioriterade behov 2021-2030

DP=detaljplan

klart

Lyft behov	prio	Beslut	Behov DP	Klar DP	Lokalisering	Objekt, adress	Åtgärd	ca invest	Behövs år	prel tid	Kommentar
								mkr			
UN											
Ny skola 7-9 ca 500 elevplatser	2	KF	Ja	Nej	Studie, utredn.uppdrag	Bollebygd	Nybygg	130	2026	2026	behövs tot 12 fler klassrum, spec sal aula m.m
Matsal	1	KS	ja	Nej	Utbyggnad	Bollebygd	Nybygg	15	2022	2022	lokalisering ny skola?
Idrottshall	2	KF	ja	Nej	Studie, utredn.uppdrag	Bollebygd	Nybygg	45	2026	2026	
Förskola	2	KF	ja	Nej	Studie, utredn.uppdrag	Bollebygd	Nybygg	60	2026	2026	8 fler avd fsk, ny idrottshall, matsal
Skol/fsk lokal Olsfors, bibl.filial*	1	KF	Ja	Nej	Studie, utredn.uppdrag	Olsfors	Nybygg	40	2021	2024	
SN											
lyft behov +ca 40 platser 2030	2	KS	Ja	Nej	Lokalisering saknas	plan har utredn uppdrag	Nybygg	100	2026	2030	Förstudie ska påbörjas 2021
Gruppbostad LSS autism	1	KS	Ja	Ja	Förstudie	Bollebygd	Nybygg	25	Snarast	2023	Förslag göra förstudie projektering
Gruppbostad LSS	3		Ja	Ja		plan har utredn uppdrag	Nybygg	25	2029	2029	DP anger skola/vård/bostäder/kontor
Lokal för hemtjänst	1		?	Nej	Hembygdsväg	plan har utredn uppdrag	Nybygg	?	2023	2023	kan ingå i ny SÄBO alt samlokalisering
Kontor, IFO, ÅO **	2		Ja	Nej	Detaljplan centrum	plan har uredn uppdrag	?	?			Utredning kring framtida behov behövs
Träffpunkt för äldre	3		Ja	Nej	Detaljplan centrum	plan har uredn uppdrag	?	?			Kan samlokaliseras ex vid nytt SÄBO
SBN											
Lokaler för teknisk service, kontor *	2		Nej	Ja	x	Råssa	Tillbygg	10*	2023	2023	Möjlig genomförande
Kontorsplatser **	1		Ja	Nej	Tf lokaler/DP centrum	plan har utredn uppdrag	Nybygg/förhyrn.	?	Snarast	2024	Kontrakt löper ut 2024, kan samlokaliseras
Renovering Hembygdsvägen	1		Nej	Nej	Hembygdsvägen	Hembygdsvägen	ombyggnation	5	Snarast	2023	Bäst kommunnytta,samla verksamhet
KS											
Kontorsplatser **	3		Ja	Nej	Tf lokaler/DP centrum	plan har utredn uppdrag	Nybygg/förhyrn.	?	2024	2024	Utredning kring framtida kontor behövs
Möteslokaler **	2		Ja	Nej	Tf lokaler/DP centrum	plan har utredn uppdrag	Nybygg/förhyrn.	?	2024	2024	Utredning kring framtida kontor behövs
Nytt kommunhus	3		Ja	Nej	DP centrum	plan har utredn uppdrag	Nybygg	?	2024	2024	Utredning kring framtida behov
Lokaler för IT	2		Nej	Ja	DP centrum	plan har utredn uppdrag	Ombygg	?	2024	2024	Utredning kring framtida behov
Tot behov kontorspl. <5 år, 50 st	2										20 nya, SBN 30 st 2024 då Tingkullen utgår
Totalt:								445			

En investering i fastigheter medför kostnader i form av avskrivningar, ränta och driftskostnader utöver själva verksamheten som bedrivs i lokalerna. Fr o m 2017 tillämpas så kallad komponentavskrivning vilket medför att t ex stomme, tak, fasader, fönster och ventilation åsätts olika avskrivningstider, Ett genomsnitt av de olika delarna brukar hamna på mellan 30 – 35 år.

Ett exempel:

Investering 75 mnkr, 2 500m2.

Avskrivning 2,3 mnkr

Ränta 1,5 mnkr

Driftkostnad 1,1 mnkr

Totalt: 4,9 mnkr

*uppskattad kostnad vidare kostnadsberäkning görs i samband med budgetarbete efter antagande av planen, mer exakta kostnader framkommer vid förstudie samt projektering

** kan samordnas, pågående utredning kring framtidens kontorsarbetsplatser

plan har utredn uppdrag kommunala förtätningsprojekt centralt

Bilaga 7b. Lokalplanering sammanställning av nämndernas prioriterade behov 2021-2030

DP=detaljplan

klart

Lyft behov	prio	Beslut	Behov DP	Klar DP	Lokalisering	Objekt, adress	Åtgärd	ca invest	Behövs år	prel tid	Kommentar
Matsal	1	KS	ja	Nej	Utbyggnad	Bollebygd	Nybygg	15	2022	2022	lokalisering ny skola?
Gruppbofast LSS autism	1	KS	ja	Ja	Förstudie	Bollebygd	Nybygg	25	Snarast	2023	Förslag göra förstudie projektering
Skol/fsk lokal Olsfors, bibl.filial*	1	KF	Ja	Nej	Studie, utredn.uppdrag	Olsfors	Nybygg	40	2021	2024	
Lokal för hemtjänst	1		?	Nej	Hembygdsväg	plan har utredn uppdrag	Nybygg	?	2023	2023	kan ingå i ny SÄBO alt samlokalisering
Kontorsplatser **	1		Ja	Nej	Tf lokaler/DP centrum	plan har utredn uppdrag	Nybygg/förhyrn.	?	Snarast	2024	Kontrakt löper ut 2024, kan samlokaliseras
Renovering Hembygdsvägen	1		Nej	Nej	Hembygdsvägen	Hembygdsvägen	ombyggnation	5	Snarast	2023	Bäst kommunnytta,samla verksamhet
Ny skola 7-9 ca 500 elevplatser	2	KF	Ja	Nej	Studie, utredn.uppdrag	Bollebygd	Nybygg	130	2026	2026	behövs tot 12 fler klassrum, spec sal aula m.m
Idrottshall	2	KF	ja	Nej	Studie, utredn.uppdrag	Bollebygd	Nybygg	45	2026	2026	
Förskola	2	KF	ja	Nej	Studie, utredn.uppdrag	Bollebygd	Nybygg	60	2026	2026	8 fler avd fsk, ny idrottshall, matsal
SÄBO lyft behov +ca 40 platser 2030	2	KS	Ja	Nej	Lokalisering saknas	plan har utredn uppdrag	Nybygg	100	2026	2030	Förstudie ska påbörjas 2021
Kontor, IFO, ÅO **	2		Ja	Nej	Detaljplan centrum	plan har uredn uppdrag	?	?			Utredning kring framtida behov behövs
Lokaler för teknisk service, kontor *	2		Nej	Ja	x	Råssa	Tillbygg	10*	2023	2023	Möjlig genomförande
Möteslokaler **	2		Ja	Nej	Tf lokaler/DP centrum	plan har utredn uppdrag	Nybygg/förhyrn.	?	2024	2024	Utredning kring framtida kontor behövs
Lokaler för IT	2		Nej	Ja	DP centrum	plan har utredn uppdrag	Ombygg	?	2024	2024	Utredning kring framtida behovs
<i>Tot behov kontorspl. <5 år, 50 st</i>	2										20 nya, SBN 30 st 2024 då Tingkullen utgår
Gruppbofast LSS	3		Ja	Ja		plan har utredn uppdrag	Nybygg	25	2029	2029	DP anger skola/vård/bostäder/kontor
Träffpunkt för äldre	3		Ja	Nej	Detaljplan centrum	plan har uredn uppdrag	?	?			Kan samlokaliseras ex vid nytt SÄBO
Kontorsplatser **	3		Ja	Nej	Tf lokaler/DP centrum	plan har utredn uppdrag	Nybygg/förhyrn.	?	2024	2024	Utredning kring framtida konor behövs
Nytt kommunhus	3		Ja	Nej	DP centrum	plan har utredn uppdrag	Nybygg	?	2024	2024	Utredning kring framtida behovs
Totalt:								445			

En investering i fastigheter medför kostnader i form av avskrivningar, ränta och driftkostnader utöver själva verksamheten som bedrivs i lokalerna. Fr o m 2017 tillämpas så kallad komponentavskrivning vilket medför att t ex stomme, tak, fasader, fönster och ventilation åsätts olika avskrivningstider, Ett genomsnitt av de olika delarna brukar hamna på mellan 30 – 35 år.

Ett exempel:

Investering 75 mnkr, 2 500m².

Avskrivning 2,3 mnkr

Ränta 1,5 mnkr

Driftkostnad 1,1 mnkr

Totalt: 4,9 mnkr

*uppskattad kostnad vidare kostnadsberäkning görs i samband med budgetarbete efter antagande av planen, mer exakta kostnader framkommer vid förstudie samt projektering

** kan samordnas, pågående utredning kring framtidens kontorsarbetsplatser

plan har utredn uppdrag kommunala förtätningsprojekt centralt

PROCESSKARTA FÖR KOMMUNALT BYGGANDE

